

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

18 de agosto - 18. avgusta 1994

LETO (AÑO) LIII (47)
Štev. (Nº) 30

ERVIN SCHWARTZBARTL, župan v Domžalah

V podporo resnici

Govor ob odkritju spomske plošče žrtvam komunizma v Ihanu

Morda se bo kdo začudil, zakaj govorim na tej svečanosti, saj je znano, da se srečani povezani z državljansko vojno, ne udeležujem. Danes sem tu zaradi RAVNOVESJA in da se približamo RESNICI o dogodkih pri morji, ki je divjala po naši deželi med drugo svetovno vojno in po njej. Resnica o tem je bila dolga desetletja enostransko predstavljena ali celo zamolčana. Obstajale so in še obstajajo celo trditve, da je resnic več. Menim, da je to poskus samoprevarne in sprenevedanje, ki meji na hinavščino!

RESNICA je vedno samo ena, to pa je včasih težko jasno in pravočasno zaznati. Da jo spoznamo, je potrebno veliko iskrenosti, poguma, poštenja in časa in še tedaj se ji v svoji omejenosti samo približamo. Zato je nam vsem naloženo, da se resnico trudimo spoznati in jo po vesti priznavati, da je še tako kruta in za koga neprijetna.

Pol stoletja je od dogodkov, ki so bili za nekatere izmišljotina „sovražnikov ljudstva“, za druge uresničitev gesel revolucije. Koliko gorja je bilo storjenega pod komunističnimi gesli v času, ko je Evropa ječala pod zločini fašističnega holokavsta. Ta gesla so zaznamovala čas in nas. Usodne odločitve so bile sprejete za ta gesla, a tudi proti njim. Zgodila se je kolaboracija, zgodila se je revolucija, zgodili so se zločini. Življenje je za nekatere postalo bivanje in ne večna vrednota, ki ga nismo dobili po svoji volji in ga zato nimamo pravice vzeti.

Sramežljivo in plaho danes priznavamo zmote komunistične ideologije, ko življenje ni bilo vrednota in čas, ki je zaznamoval to generacijo toliko, da še vedno ne moremo trditi, kako je sprava zaživela, grehi preteklosti poplačani, žrtve razkrite in mrtvim izkazana čast, ki jim gre kot ljudem, ne glede na „čigavi strani“ so bili. Ni sprave, ni odpuščanja brez kesanja, brez javnega priznanja krivde, ne samo zmot in žrtve fašizma, ampak tudi komunizma.

Ali niso dogodki izpred pol stoletja botrovali izprijenosti oblasti, ki jim je sledila? Ali niso današnje afere dokaz, da stare sile še kar delujejo, da nismo zamenjali vrednot, da ne znamo ceniti prednosti urejene družine, poslanstva materinstva in dovolimo propagiranje homoseksualnosti in podobno. Ne moremo zanikati napredka zadnjih let, ko imamo mir, institucije parlamentarne demokracije, dovoljeno karitativno delo in še marsikaj. Vendar bi bilo lepo slišati, da so vsi zločini, storjeni proti lastnemu narodu, odpuščeni in pozabljeni. Lepo bi bilo slišati, da oblast in Cerkev zgledno sodelujeta tako pri moralni prenovi družbe kot popravni krivic, oboji pa se iskreno z vso gorečnostjo zavzemamo za dobro ter plemenito vzgojo mladeži, pravično udeležbo v medijih in propagiranje pozitivnih vrednot, ki gradijo in dajejo upanje. Znamenja kažejo, da vezi s starim režimom še niso pretrgane in je Majniška deklaracija 94 upravičena.

Odločno in glasno z vsemi častmi in simboli so protagonisti komunizma po državljanski vojni obsojali zločine fašizma, odkrivali spomenike žrtvam in slavili svo-

je uspehe ter molčali o svojih lastnih zločinih. Še danes malokdo upa odločno enačiti fašistični in komunistični totalitarizem, čeprav je bil njun odnos do življenja in resnice enak.

V nasprotju s povojnim časom danes nekam skrivnostno in bojzljivo ter v pogrebno svečanost zavito odkrivamo spomenik, do katerega imate vso moralno pravico in tudi podporo Komisije Skupščine občine Domžale, same Skupščine in mene kot predsednika. Ne vem, če imate podporo tudi v Krajevni skupnosti. Občutek imam, kot da ne upate javno in odločno povedati resnice, da tu ležijo žrtve tako komunističnega kot fašističnega totalitarizma. Občutek imam, kot da ste se organizatorji bali resnico zapisati na spomenik in obračunati s preteklostjo. Tako mlačno in nedorečeno zvenijo besede „žrtev vojne“ zapisane na spomenik, kot da želijo zavajati. Občutek imam, kot da nevidna roka komunistične partije še vedno diktira in prišepetava, kaj se sme in kaj ne, kaj naj bo resnica in o čem se mora molčati.

Ne, spoštovani občani, nisem danes tukaj zato, da molčim, ampak zato, da ob postavitvi prvega tovrstnega spominskega obeležja v občini vzpostavljam ravnotežje, da vas opogumim v odkritosti do resnice, da uveljavim načelo parlamentarne demokracije, po katerem imamo vsi enake pravice, in je vsako življenje vredno človeškega dostojanstva.

Morda pogrebna slovesnost, ki ste jo organizirali, res ni primeren trenutek za ta govor. Vprašam pa vas, kdaj pa bo napočil primeren čas za izpoved resnice in kdo bo dal dovoljenje, da se končno sme razkriti vzrok polstoletne omračnosti in strahu, ki je še vedno prisoten med vami. Vedno in vsi smo se dolžni boriti za resnico, pravico in demokracijo, ker ne smemo več dovoliti, da se povrne izprijenost. Boriti se moramo in znova in znova uveljavljati ter dokazovati z življenjem, kaj je dobro in prav. Dolžni smo pogumno nastopiti proti vsem, ki nas na tej poti v parlamentarno demokracijo ovirajo in so razlog, da nas svet enači z Romunijo in Bolgarijo, namesto s Češko, Poljsko in z Madžarsko, kjer so ljudem iz starega režima prepovedali sodelovati pri oblasti. Ali ni to vzrok in razlog, da nas Evropa ne sprejema in pušča na robu v potrpežljivem čakanju za vključitev v „Partnerstvo za mir“, članstvo OECD in NATO, kar vse nam zapira vrata tudi v Evropsko skupnost.

Zato sem danes tu, kot predstavnik oblasti, v podporo resnici, demokraciji in različnosti. Različnost je bila in bo ostala, vendar zaradi nje ne smemo zanemarjati resnice, ne ovirati demokratizacije družbe in ne uničevati življenj. Ker se je to zgodilo, je prav, da danes zaznamujemo ta dan v opomin vsem, ki bodo prišli za nami, v dokaz vsem, da sta resnica in življenje samo ena in ju nihče nima v zakupu, ne posameznik ne oblast, ampak samo ON, ki je vladar vsega. Naj se hudo, ki je bilo storjeno, nikoli več ne ponovi!

Zgodilo se je v Sloveniji

Od 4. do 7. avgusta se je nahajala v Sloveniji delegacija Tajske, ki jo vodi podpredsednik vlade. Delegacija se je pogovarjala s političnimi in ekonomskimi predstavniki Slovenije.

Glavni uspeh pogovora je bil, da je Tajska določila luko Koper za njeno glavno uvozno luko v Evropo. Podpisani pa so bili še drugi važni trgovski protokoli. Slovenija bi preko Tajske lahko ekonomsko prodrla na jugovzhod Azije.

Pred tednom je bil razrešen svojih dolžnosti na ravno ne preveč legalen način Viktor Brezar, direktor Sklada za razvoj malega gospodarstva. Sedaj pa je doživel enako usodo tudi njegov pomočnik Danijel Malenšek.

1000 bosanskih beguncev, ki jih je

hrvaška vlada namestila brez dovoljenja slovenskih lastnikov v Pineti v Istri, je končno prostovoljno zapustilo kraj ter se je odšlo v savudrijski kamp. Vrnili so jim tudi status beguncev.

Britanski predsednik vlade John Mayor je poslal pismo predsedniku slovenske vlade dr. Drnovšku, kjer mu sporoča, da Velika Britanija v celoti podpira prizadevanje Slovenije, da bi se približala Evropski zvezi. Upa tudi, da se bodo pogajanja o pridruženem članstvu pričela čimpreje.

Na evropskem atletskem prvenstvu na Finskem je v teku na 100 m z ovirami zmaga slovenska altetinja Brigita Bukovec. Slovenski časopisi pišejo, da je s to zmago ponesla ime Slovenije v širni svet, ki ga atletika zelo zanima.

Korak za korakom

Nova afera — nova izločitev?

Pred kratkim je vladajoča stranka odstranila glavnega urednika TVS Žarka Petana, sicer brez javnega razloga — enostavno ga niso potrdili — dejansko pa zaradi njegove demokratične drže.

Sedaj je prišla vrsta na številko dve — na urednika informativnega dela TVS Lada Ambrožiča. Za to so porabili samega predsednika državnega zbora Rigelnika.

Ta je namreč ovadil Ambrožiča, da je v TV objavil vsebino neke seje državnega svet, ki naj bi bila zaprta — to je tajna. Predal je tožbo ljubljanskemu javnemu tožilcu, ki Ambrožiču grozi z državnim

zakonikom o izdajanju državnih tajnosti. V časopisih pa se sprašujejo, kdo mora odgovarjati za državne skrivnosti — ali poslanci, ki bi morali molčati, pa niso, ali časnikarji, ki so plačani za to, da objavljajo novice, ki jih zvedo. Kot je znano, je zadnja leta prišlo v javnost veliko število državnih skrivnosti ali novic iz še ne dokončanih preiskav, pa se nobenemu ni nič zgodilo. Pač pa sedanja pride prav vladi ali vodilni stranki LDS, da nadaljuje s čistko pri TV in si tako podvrže to važno in vplivno podjetje.

Korak za korakom.

NOVICE S KOROŠKE

PREDLOGI EL: Enotna lista je predstavila predlog z namenom, da bi se upoštevala večja enakopravnost slovenske narodne skupine. EL je imela iniciativo, vsi ostali slovenski odborniki drugih strank niso ne podprli ne pomagali, pustili so jih same. Problemi so bili sledeči, za vsako občino posebej: GLOBASNICA: Dvojezični kaži potipi; nobenih dvojezičnih napisov na javnih poslopih; odklon dvojezičnega napisa na poslopiju gasilskega doma Šteben; občinske informacije, a samo nemške; pozdravna tabla za turiste ni docela dvojezična; PLIBERK: zavlačevanje dvojezičnih napisov, odklon dvojezičnega napisa na občinski hiši, zavlačevanje častnega občanstva prof. Milki Hartmanovi; BILČOVŠ: dvojezičnih napisov ni na javnih prostorih (so samo piktoگرامi), odklon, da bi dvojezična vrtnarica postala voditeljica otroškega vrta, proti uporabi slovenskega jezika na občinskih sejah; SELE: ni uporabe slovenskega jezika, krajevni napisi „Sele Cerkev“ in „Borovnice“ niso dovoljeni s posledico, da imajo tablice s hišnimi številkami samo nemške krajevne označbe.

URADNI JEZIK: Državljanom, ki želijo uporabljati slovenski jezik kot uradni jezik, morajo na občinah, kjer je slovenščina priznana kot dodatni uradni jezik, prositi to pravico vsakokrat posebej. Ne zadostuje, da občan sporoči, da želi uporabljati dodatni uradni jezik — slovenščino. Urad občuje samo v nemškem jeziku. O dvojezičnosti ni govora.

SPO-SELE: Kako si Socialistična stranka Avstrije - Koroška predstavlja „enakopravnost“ koroških Slovencev, je bilo dokazano v Selah. Propaganda za volitve je bila enojezična, to se pravi, v nemškem jeziku za slovenske Sele, niti dvojezičnega programa niso hoteli izdati. To nedopustljivo preziranje Slovencev se je pokazalo na volitvah.

LESTNIKI: Dr. Ambrozy s svojo politiko ni uspel ne pri koroški Slovincih ne pri večinskem narodu. Že naslednji dan po volitvah je prevzel njegovo mesto dr. AuBerwinkler.

Narodni svet je novemu šefu socialistične stranke Koroške čestital, hkrati pa izrazil upanje na plodno sodelovanje.

Novo vodstvo Svetovnega slovenskega kongresa

Ker je bilo v slovenskem tisku razmeroma malo napisano o drugem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa — ta je bil 23. in 24. junija na Dunaju — objavljamo imena članov vodstva te organizacije.

Na dunajskem zborovanju so člani sprejeli nov statut, nov triletni program in štiri resolucije (o meji s Hrvaško, o stikih z Italijo, o potrebi zakona o Slovencih brez državljanstva po 57. členu ustave in o pridruženju Slovenije Evropski zvezi).

Izvoljen je bil nov odbor. Predsednik SSK je dr. Joseph M. Bernik (ZDA), podpredsednik za Slovenijo je dr. Janez Dular, za Evropo Jurij Terseglav (Nemčija), za mejstvo Bojan Brezigar (Italija), za čezmorske države dr. Franc Habjan (Kanada), predsednik komisije za finance je dr. Božo Dimnik (Švica-Lichtenstein) s članoma Jožetom Kastelicem (Kanada) in dr. Hilary Rolih (ZDA). Člani glavnega odbora so tudi vsi predsedniki krajevnih konferenc SSK.

Dunajskega zasedanja so se udeležili delegati konferenc Koroške, Primorske, Furlanije-Juljske krajine, Avstrije, Italije, Nemčije, Švice, Slovenije, Velike Britanije, Bosne in Hercegovine, Avstralije, Kanade in ZDA.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni Da-

nijel Starman (Slovenija), Marjan Pirc (Avstrija), Helmut Kindlhofer (Nemčija), člani častnega razsodišča pa so Franc Miklavčič (Slovenija), Mitja Bitežnik (Italija), Srečko Pregelj (Kanada), Metka Vergnion (Švica) in Anton Švajgler (BiH). Nadomestna člana sta Joško Bucik (Nemčija) in Ivan Tomažič (Avstrija).

SSK bo imel tajnika in upravno pisarno v Ljubljani, sedež Kongresa pa je po statutu v državi, kjer prebiva predsednik, torej v ZDA.

V svojih aktih je SSK tudi objavil vse tri resolucije, ki jih je predložila naša delegacija iz Argentine leta 1991, ki pa jih je prejšnji odbor potiskal ob stran in osporaval. Enako je bil objavljen tudi govor predsednika delegacije Tineta Vivoda, v katerem je predstavil našo skupnost; pa tudi govor delegata Cirila Krena, ki je predstavil delovanje predvojne emigracije v Argentini.

Glede konference SSK v Argentini naj omenimo, da je Zedinjena Slovenija sprejela na svojem občnem zboru 26. aprila t. l. sklep, da skupaj z Medorganizacijskim svetom prevzemata povezovalno funkcijo ter da bosta pritegnila še ostale slovenske organizacije tudi v formalno povezavo.

Nadškof Šuštar sprejel delegacijo ljudskega krila

Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, je skupaj s pomožnim škofom msgr. Alojzom Uranom in tajnikom mag. Tonetom Jamnikom sprejel delegacijo ljudskega krila SKD; v njej so bili Ivan Oman, Vincencij Demšar, Janez Pogorelec, Peter Sušnik in svetovalec dr. Jože Bernik.

Namen obiska je bil predstaviti program in cilje ljudskega krila. Krilo si znotraj SKD prizadeva za odločnejšo uveljavitev temeljnih načel krščanske demokracije, za enakopraven položaj stranke SKD v sedanjih vladni koaliciji in za skupno sodelovanje programsko sorodnih strank. Prav tako krilo poudarja večje prizadevanje za razvoj temeljnih načel resnične demokracije v slovenski družbi, ki so, po mnenju obeh strani, ogrožena. To se kaže predvsem v namernem zavlačevanju državnega aparata pri reševanju konkretnih vprašanj vsakdanjega življenja. Nadškof je izrazil svojo zaskrbljenost nad sedanjim stanjem v naši družbi in podporo vsem prizadevanjem za uveljavitev resnice, pravičnosti in ljubezni. „Slovenec“

Obvestilo

Pooblaščen predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije sporoča, da spet redno sprejema stranke vsak ponedeljek in vsak četrtek, razen ob praznikih, od 10.30 do 12. ure v Slovenski hiši, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. Po telefonu se je mogoče povezati z njim na številki 441-3418.

Božidar Fink

Pooblaščen predstavnik MZZ

NOVICE S PRIMORSKE

MEŠANI ZBOR RUPA-PEČ je prejel nagrado iz Sklada Dušana Černetza za 60 let neprekinjenega dela. Pri podelitvi sta spregovorila Saša Martelanc in dr. Drago Legiša, pri pevskem delu pa so nastopili najrajši zbor in še trije zbori iz bližine.

PRI RAI (italijanski radioteleviziji) vodijo zelo varčevalno politiko, kar se slovenske manjšine tiče. Vsakič ko se kdo od slovenskih časnikarjev, napovedovalcev ali programistov upokoji, ostane mesto prazno in brez nasledstva. Prav tako je že devetnajst let star zakon o slovenskih televizijskih programih, pa še danes ni prišlo do ureditve.

GLEDALIŠKA SKUPINA BESEDA je pripravila farso o človeški nečimrnosti Bogataške norosti, delo Aleksija Pregarca, ki je predelal delo J. Variota. Režiral je Adrijan Rustja, igralci pa so isti, ki že več časa uspešno uprizarjajo lepljenko Božji vitez na slovenski zemlji (o Slomškovem življenju), prav tako delo Aleksija Pregarca.

Mobiliziranci v nemško vojsko

Gorenjski mobiliziranci v nemško vojsko med letom 1941-1945 so imeli 25. junija v Dragočajnu v Sloveniji 3. občni zbor svojega združenja, kjer so ogorčeno protestirali proti skrajno počasnem in brezvoljnem zaviranju njihovih zahtev za popravilo polstoletnih krivic.

Ponovno so zahtevali poseben zakon o prisilnih mobilizacijah v redno nemško vojsko kot žrtev druge svetovne vojne, ki naj zajame tudi priznanje posebne delovne dobe čas prisilnega služenja v Reich arbeitdienst, nemško vojaško ujetništvo ter ustanovitev posebnega sklada s finančnim vložkom Nemčije kot dolžnice.

Menili so, da je zavlačevanje reševanja omenjenih zahtev teh slovenskih rodov sramota za državo Slovenijo in njeno politično vodstvo.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Popolnoma jasno je že, da je atentat na židovsko socialno ustanovo, ki bi po vseh logičnih poteh že moral stati v drugi vrsti javnega zanimanja, postal močan politični činitelj, ki ga vlada suka po lastni potrebi. Ni pa treba še posebej poudarjati, da tako postopanje lahko postane „boomerang“, ki more bolj škodovati kot pa koristiti tistemu, ki ga uporablja, zlasti še, če ga ne zna uporabljati.

DOMAČI IN TUJI

Vsa ta zadeva je smrdela od samega začetka. Vzrok tega je, da se še do danes ni razjasnil atentat na poslopje izraelskega poslaništva pred dvema letoma. Že tedaj in sedaj ponovno, je krožilo mnenje, da argentinske oblasti niso storile vsega, kar bi bilo potrebno, da bi se dogodek pojasnil in bi bili krivci kaznovani; še več, govorilo se je celo o zavlačevanju in zakrivanju.

Kar se sedanjega atentata tiče, se govori o premajhni pazljivosti. A o tem smo že svoj čas pisali. Vlada je najprej napovedala skorajšnjo razjasnitev, potem pa je vse skupaj nekam zaspalo. „Iranska konekcija“ je pomagala, da se je vlada rešila krivde in dogodek celo uporabila kot činitelj notranje politike.

Sem spada tudi napoved, ki je pretekli teden razburila člane židovske skupnosti in javnosti sploh. Vlada je objavila, da so varnostni organi prišli do zaključka, da se pripravlja nek „tretji udar“, zaradi česar so tako varnostni kot zdravstveni organi v nenehni pripravljenosti. Ojačile so se že tako močne straže v bližini židovskih ustanov. A s tem se je nemir le še povečal.

Potem je vlada po stari navadi pričela prepričevati javnost, da pravzaprav nevarnost ni tolikšna. A miru ni bilo mogoče vrniti. Še več: strah je rasel in prišel do take točke, da konec tedna več športnih ustanov ni hotelo igrati tekem s športnimi predstavniki židovske skupnosti. Židje imajo zlasti v amaterskih disciplinah v Argentini več zastopstev. Strah pred kakim atentatom ob priložnosti tekem je povzročil, da so te tekme ukinili.

S strani židovske skupnosti pa raste domneva, da bo prav ta kampanja, ki naj bi služila večji varnosti, povzročila strah v skupnosti in zarodila neke vrste ksenofobijo, ki je argentinska skupnost doslej ni poznala. Za tem so se seveda pomnožile vladne zagotovitve, da nevarnost ni tolikšna in da je varnost zagotovljena.

Zakaj torej prvotni alarm? Že pred atentatom in zlasti takoj po njem, je vlada videla priložnost, da ojači svoj varnostni sistem. Ta ideja se je porodila ob velikih izgredih v notranjosti (Santiago del Estero, Jujuy, Ognjena zemlja), katerih vzrok je težko socialno stanje. Takoj po atentatu je torej vlada poslala v parlament dvoje osnutkov, na podlagi katerih namerava popolnoma spremeniti notranji varnostni sistem in celo delovanje položiti v roke novega Državnega tajništva za varnost.

Reakcija opozicije se je osredotočila v parlamentu, kjer jim je uspelo zaustaviti zakonski postopek. Še več; ker v samih peronističnih vrstah ni bilo preveč navdušenja za ta zakon (in za tako tajništvo), so tako peronisti kot opozicija prišli do sklepa, da se vsedejo in mirno preresetajo vso stvar, šele potem pa odprejo vrata novemu zakonu, ki naj bo usmerjen res proti izrazom terorizma, tako domačem kot tujem, a da ne bi nihče našel v zakonu

dovoljenja, da zatre umestne izraze domače nezadovoljnosti. Je bila vladna napoved nevarnosti novega atentata namenjena, da stre odpor v parlamentu? Tega nikakor ni dosegla, a reakcija, ki jo moremo zaznati v skupnosti, je kaj negativna za družbo, k skuša v miru živeti, brez predsodkov in brez ksenofobije.

IN SEDAJ?

Ni umestno trditi, da se je v nekaj tednih politični položaj temeljito spremenil. A precej stvari stoji drugače kot doslej. Sem bi lahko pripisali odpor, ki ga vladna politika povzroča v poljedelskem sektorju. Dvotedska „stavka polja“ ni preveč všeč njim, ki imajo oblast v rokah. A dejansko je položaj kmeta eden najtežavnejših v argentinski zgodovini.

Vzroki so jasni. Tehnološka sprememba, ki je neizbežna, je povzročila, da se je večina veleposestnikov in tudi malih kmetov, temeljito zadolžilo. Temu je pripisati, da so stroški vedno večji (previsoke so cene tako umetnih gnojil, kot poljskega orodja, pa tudi delovne moči), ker se sučejo po domačih činiteljih; kadar pa gre za prodajo, zlasti za izvoz, so pa cene „mednarodne“ in dejansko ni izkupička. Dolgovi se sučejo po visokih obrestih, kredit pa tudi ne dosega „mednarodne“ ravni. Temu pa je treba pripisati še davke, ki so večkrat res neznosni.

A vlada potrebuje še večje davčne nabitke, kajti potreba fondov je rastoča. Pred koncem leta država potrebuje naknadnih 1.400 milijonov dolarjev, ki jih seveda ne bo dobila iz davkov, marveč bo poslala na trg nove bone in povzročila nov dolg, ki ga bo treba potem plačevati. Ta zadeva dolgov postaja že gordijski voz, ki ga gospodarska ekipa doslej ni znala razvozljati. Vprašanje je, če ga bo kdo kdaj razvozljala.

V takem stanju in ko gospodarska ekipa naperja nove sile, da ne bi prišlo do inflacijskega sunka, se politične okoliščine tudi spreminjajo. V provinci Buenos Aires je prišlo do sporazuma med guvernerjem Duhaldejem in desničarskim MODIN-om.

Nekajkrat smo že omenili, kako blizu sta si Duhalde in bivši polkovnik Aldo Rico. Sedaj sta podpisala sporazum, po katerem se odpre pot referendumu, ki bo omogočil ponovno kandidato Duhaldeja za guvernerstvo. A sedaj, ko mu je pot uglajena, Duhalde dvomi, ali naj kandidira kot guverner ali naj sprejme ponovno mesto podpredsednika, ki ga je pred tremi leti zapustil.

A naj bo odločitev taka ali drugačna, jasno je, da je končni cilj tega zanimivega moža predsedniška kandidatura leta 1999, ko bo Menem (če zmaga prihodnje leto), dokončal svojo predsedniško dobo.

Odločitev, ki jo je uprizoril Aldo Rico, ko se je približal Duhaldeju in oddaljal povezavi z radikali in Veliko fronto, je popolnoma logična. Ta družba je bila „contra natura“. Pričakovati je le, da bo prišlo do premikov tudi na desnici.

Kot levica trenutno gradi (v porodnih bolečinah), stranko Velike fronte, tako desnica krvavo potrebuje svoj enoten izraz, ne pa da nastopa atomizirana kot doslej. Enotno desnico po potrebuje tudi politična skupnost na sploh, ker sicer trenja in težnje ne pridejo do pravega izraza.

To pa je bistven činitelj, da se demokratska družba izživi popolnoma in v svobodi.

O slovenskem Auschwitzu

Ivan Korošec: Teharje, krvave arene

vom Teharje; vse štiri knjige so leta 1990 izšle v Sloveniji), vendar bo Koroščeva eno najstrahotnejših tem iz slovenske zgodovine še dopolnila. Osrednji del knjige je literarna pripoved, ki zajema čas enega meseca: od vračanja domobrancev in nekaterih njihovih svojcev s Koroškega (bili so angleško „plačilo“ za partizanski umik s Koroškega), grozljivega sprejema v Celju ter dni upanja in grozot v teharskem taborišču. V knjigi so precej podrobni opisi odvažanja skupin domobrancev na morišča. Navedena so tudi mnoga imena. V pripoved je vključeno pričevanje Franca Krežeta iz Kanade, ki je bil priča pokola teharskih dojenčkov (nekateri trdijo, da do tega pokola ni prišlo) ter nečloveškega mučenja domobranskih častnikov. Posebej podrobno so opisane priprave na znani pobeg skupine enajstih jetnikov 21. Ko so poskakali čez ograjo, se je skupina takoj razbila. Korošec je bežal s kuratom Toneom Poldo, vendar so ju nekje pod Hrastnikom ujeli partizani. Korošec jim je ušel, za Poldo pa je izginila vsaka sled (vsekakor sta Zdešarjev in Korošček opis pobega vredna filmske obdelave, čeprav moramo ugotoviti, da televizija doslej ni bila sposobna ekranizirati nobene „zgodbe“ za tako imenovane druge strani v slovenski državljanski vojni). V tej skupini je bil tudi Koroščev brat, vendar je bil kasneje ujet blizu doma (Šmarjeti ob Savi) ter poslan v drugo uničevalno taborišče, v Šentvid, od tam pa verjetno v Kočevski rog. Tisti, ki bodo v knjigi pogrešali natančne datume ter imena krvnikov s Teharij, bodo do Korošča vsekakor prestrogi. Iz vseh dosegljivih knjig in pričevanj se že da napisati precej podroben prikaz dogajanj. Tudi imena glavnih oznovcev in knojevcev iz teharskega taborišča so večinoma že znana.

Koroščeva knjiga Teharje - krvave arene je v zadnjem letu (poleg prispevkov v Zavezi) edina resnejša publikacija, ki dograjuje podobo o komunističnih zločinih. Hkrati je izšel nekoliko popravljen ponatis knjige Sv. Urh - druga plat zvona.

Ivo Žajdela

„Slovenec“, 23. julija 1994

Koncertni obiski

Zbor Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche pod vodstvom Andreja Jana potuje letos zopet v Buenos Aires, kjer bo imel pet koncertov. Letos praznuje zbor petindvajsetletnico ustanovitve, ko je marca leta 1969 Lučka Kralj-Jermanova začela z rednimi vajami kot mestni otroški zbor. Do tedaj je imela gospa Jermanova otroški zbor v privatni angleški šoli. Zbor je polagoma rasel in kmalu so se pridružili otroškim glasovom še mladci, tako je nastal zbor Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche. Od vsega začetka je zbor pel na božičnem koncertu Navidad Coral. Uspešno je vodila gospa Lučka zbor vse do leta 1984. Morda je bil višek njenega glasbenega dela potovanje zbora po Evropi leta 1982, ko je imel zbor sedemnajst koncertov v Nemčiji, Švici in Italiji. Najbolj ganljivo dogodek je bil brez dvoma, ko je pel zbor papežu Janezu Pavlu II. v vatikanski dvorani. Z zborom je ustanoviteljica izdala pet LP plošč.

Od leta 1987 vodi zbor profesor Andrej Jan. Nadaljevali smo s tradicionalnimi koncerti (Navidad Coral, Fiesta Nacional de la Nieve), imeli tudi različne turneje: 1988

(Neuquén, Bahía Blanca), 1991 (Buenos Aires), 1992 (Čile - Frutillar, Osorno, Puyehue), 1993 (Alto Valle Río Negro in Neuquén, Buenos Aires). Dve leti tudi že poteka, ko smo snemali dvojni glasbeni program. Tako smo lani februarja izdali kaseto „Música Navideña“, oktobra pa CD z moteti Iacobus Gallusa. To CD je izdala RTV Slovenija in je do sedaj prva (in edina) plošča CD z deli našega izvrstnega renesančnega skladatelja.

Za lanski Navidad Coral smo po več kot desetih letih lahko peli z orkestrom „Música concertante“ iz Buenos Aires. Izvajali smo dva Vivaldijeva komada „Kyrie“ in „Magnificat“, ki ju bomo ponovili na koncertu v katedrali v San Isidru.

Na letošnji turneji bomo imeli pet koncertov. Predvajali bomo dela različnih skladateljev: Vivaldi, Delli Quadri, Gustavo, Dublanc in predvsem Gallus bodo na našem sporedu.

Celotni program pa bo opisan v naslednji številki Svobodne Slovenije, datumi in kraji koncertov so pa na zadnji strani današnje številke.

Rast XXIII na Triglavu

Iz dekanije v Begunjah, kjer nam je ljubeznivi dekan priskrbel zavetje in dom, smo se maturantje slovenskega srednješolskega tečaja iz Buenos Airesa prejšnji torek zgodaj zjutraj odpravili proti najvišji slovenski gori. Spremljali so nas vodniki iz Karitasa in prijatelji.

Oblaki so se trgali in megle, ki so se dvigale proti vrhovom, so obljublale sončen dan. Pot je bila dolga, med čudovitimi gozdovi in pašniki, tam daleč pa so nas pozdravljali veliki skalni vršaci. Prva postaja je bila pri Vodnikovih koči nad loviščem gamsov in srnjakov.

Gozdovi so prešli v nizko borovje, kmalu je za nami ostalo tudi to in pot nas je vodila v čedalje večje strmine. Pol ure pred Kredarico so se nad nami nakopičili težki oblaki. Nekje daleč je votlo zagrmelo. Potem je zagrmelo bliže in pozdravile so nas prve kaplje. Komaj smo se zavedli, se je vliilo in pokrila nas je megla. Tudi moči so že slabele, toda želja doseči cilj — kočo na Kredarici — nas je gnala do roba plošče, iznad katere se je medlo videlo sleme visokega gorskega zavetja. V koči nas je presenetila topla kmečka peč, čistoča, udobje in gostoljublje. Po toplem čaju se je ob kitari in harmoniki oglasila vesela slovenska pesem iz mladih grl, rojenih v daljni ameriški pampi. Drugi dan smo že zgodaj nameravali na Triglav, toda vreme je bilo neprimerno. Ponoči sta prispela do kočice župnik Jože Urbanija in sam zunanji minister Lojze Peterle. Imeli smo mašo v prijazni novi kapelici, kjer smo ustoličili Marijo Snežno. Župnik in minister sta nam voščila dobrodošlico v slovenskih skalnih višinah.

Po maši sta se, oba vešča planinca, opogumila in nas pritegnila k vzponu do Malega Triglava. Pot je bila za nas vse nekaj edinstvenega — po klinih, ob žici nad prepadi. Toda, če dosežeš Mali Triglav,

V megli in dežju na vrhu Triglava.

kako ne bi šel pozdravit starega očaka. Še dobre pol ure (za počasne in utrujene) in že smo bili pri Aljaževem stolpu. Doživetje je bilo enkratno. Škoda le, da smo bili v oblakih, ki so nam zastirali pogled s strehe Slovenije.

Po krstu, pri „novincih“ ga je opravil kar sam minister, je prišel še „žegen“. Prve kaplje so rosile iz megle, zato ni bilo časa, da bi se še zadrževali ob stolpu. Deževne kaple so prehajale v naliv (k sreči brez bliskov in grmenja), pot navzdol po kozjih stopinjah, kjer je drvela voda... Premočeni do kože smo bili deležni velike življenjske preiskušnje volje in vztrajnosti. Veter, ki se je zaletaval v premrle roke, nam je zaprl usta in misli so bežale. Kako nezaten je človek v velični stvarstva božje narave, in vendar je njegova krona.

Dve dekleti sta glasno molili, spet druga dva sta recitala Balantičevo Nesmrtnost, župnik je skušal zapeti: „Je angel Gospodov... ko bo zadnja ura bila, Marija prid' po nas,“ „Ne še, gospod župnik, zdaj še ne!“ je prosil dolgolasec pred njim...

No, tudi ta „križev pot“ je našel zadoščenje v topli koči, kjer se je Rast preblekla, okrepcala s toplim kosilom, nato pa z globokim spanjem. Naslednji dan po zajtrku je dež ponehal, da je bilo slovo od gostoljubnega stana in Marije Snežne še lepše.

N. A. - (Slovenec, 30. 7.)

Na vrhu Triglava je minister Peterle „krstil“ gorske novince.

NOVICE IZ SLOVENIJE

GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske latinskoameriške Trgovske Zbornice

MULJAVA — Kot je že več let v navedi, so tudi letos izmed več kot trideset romanov, objavljenih leta 1993, izbrali pet finalistov za nagrado Kresnik 94. Ti so: Čudežni feniks (Andrej Hieng), Pes iz Atlantide (Mate Dolenc), Posmehljivo poželenje (Drago Jančar), Vzemljohod (Lojze Kovačič) in Zrno od fermentona (Marjan Tomšič). Mnenja raznih poznavalcev so bila precej deljena, a v končni izbiri je žirija proglasila za roman leta Hiengovega Čudežnega feniksa. Kresnik 94 podeljuje Društvo slovenskih pisateljev, dnevnik Delo pa prispeva nagrado.

LJUBLJANA — Na Pediatrični kliniki deluje ljubljanska bolnišnična šola, v katero hodijo otroci, ki so prisiljeni zdraviti se v bolnišnicah. V šoli deluje dvaindvajset učiteljev, ki se s posebnimi učnimi programi posvečajo malim bolnikom. Dopoldne otroci rišejo, popoldne pa so učne ure. Poleti seveda ni pouka, so pa razne dejavnosti, ki jih vodijo študentje. Vodstvo šole redno poroča matični šoli o otrokovem znanju. Ljubljanska bolnišnična šola je bila ustanovljena leta 1959, v Sloveniji pa so take šole še v Mariboru, Celju in Šempetru pri Novi Gorici.

LJUBLJANA — Več novih kaset ali kompaktnih plošč je prišlo na trg. Aleksander Mežek je izdal kaseto z naslovom Svetle kaplje; vse pesmi se vrtijo okoli otrok iz vojne. Iz prodaje kasete bo nekaj denarja namenjenega šolanju otrok bosanskih beguncev v Sloveniji. — Skupina Strelnikoff iz Celja je izdala mini kompaktno ploščo Holajdrija Svinjarja z raznimi skladbami Buldožerjev. — Melodija smoga in premoaga pa nosi naslov kasete in plošča skupine Orlek iz Zagorja pri Savi. — Izšla je plošča s 24. pesmimi pokojnega Frana Milčinskega-Ježka, ki jih je večinoma posnel pred dvajsetimi leti. Plošča nosi naslov Balada o koščku kruha.

PORTOROŽ — Slovenski iniciativni odbor za vstop v FEEE, evropsko fundacijo za okoljevarstveno vzgojo, je uspešno deloval in si s tem pridobil pravico, da Slovenija lahko že v mesecu oktobru postane polnopravna članica fundacije. FEEE je znana po akciji Modra zastava, po kateri kopališča in marine smejo izobesiti tako zastavo, če izpolnjujejo določene okoljevarstvene pogoje. Modra zastava visi že v skoraj 1.500 evropskih kopališčih in marinah. Po vstopu v fundacijo pa bodo morala slovenska kopališča po pravilih eno leto izpolnjevati predpisane pogoje, preden jim podelijo to odličje.

ZGORNJA LIPNICA — Iskra Mehanizmi Lipnica je podpisala s celovskim Phillipsom pogodbo za montažo paličnih mešalnikov, distribucijo po Evropi in nabavo sestavnih delov. Zaenkrat je 60 odstotkov teh domača proizvodnja, sčasoma pa bodo v Sloveniji naredili kar vse sestavne dele. Iskra Mehanizmi bo kasneje za Phillips izdelovala tudi kombiniran mešalnik in ožemalnik za limone. Poleg tega proizvajajo številčnike za dvotarifne števec električne energije za Iskra Števec, ter elektromehanske časovne števec.

LJUBLJANA — Ob 150-letnici smrti jezikoslovca Jerneja Kopitarja je v okviru letošnjega simpozija Obdobja v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi Filozofska fakulteta z Oddelkom za slovanske jezike in književnosti pripravila vrsto predavanj o njegovem delu. Vodja simpozija je bil Jože Toporišič, sodelovala pa je cela vrsta strokovnjakov iz Slovenije in petnajstih držav. Obdelali so Kopitarjevo delo tako s slovenskega kot splošno jezikovnega (predvsem evropskega) stališča.

LJUBLJANA — Umril je arh. Janez Valentinčič, star devetdeset let. Valentinčič je bil učenec arhitekta Jožeta Plečnika, njegov sodelavec in nadaljevalec. Posvečal se je predvsem stanovanjski in sakralni arhitekturi.

RANČE — Letošnim jubilejem se pridružuje štajerska vasica Ranče nad Framom, ki praznuje petstoletnico prve pisane omembe v letu 1494. Obletnico so proslavili s prikazi starih kmečkih opravil ter igranjem domačih napevov in viž.

LJUBLJANA — Slovenske železnice so odločile, da se ne sme več kaditi na vlakih, ki peljejo po Sloveniji. Do srede avgusta so iz vseh vagonov odstranili pepelnike. Zaenkrat so izključeni iz te odredbe vlaki na mednarodni progi, Intercity in Zeleni vlak.

LJUBLJANA — Šestdesetletnico je praznovalo Prirodoslovno društvo Slovenije. Njegov sedanji predsednik je prof. dr. Kazimir Tarman. Društvo izdaja tudi revijo Proteus in z njo goji in razširja naravoslovno kulturo med slovenskim prebivalstvom.

LJUBLJANA — Slovenija in Madžarska sta podpisali in tudi že začeli postopoma uvajati prosto trgovino med obema državama. Od prvega januarja 1997 dalje pa bodo vse carinske dajatve odpravljene. — Slovenija je pred Madžarsko podpisala enaka sporazuma že s Slovaško in Češko.

KRANJ — Koncern Iskra holding si je sodno priboril uporabo znamke Iskra, ki ima svetovni renomé. S tem pa je oškodovanih 15 podjetij nakdanjih Iskrinih podjetij, ki znamke ne smejo več uporabljati. Združila so se, da bi s skupnimi močmi dosegle pravico uporabe znamke. Pripravljena so prispevati sredstva za vzdrževanje blagovne znamke, vendar ne pod pogoji, ki jih stavi sedanji lastnik. Spor najbolj prizadane Iskra Števeci.

LJUBLJANA — Nekaj naslovov disertacij novih doktorjev znanosti z Univerze v Ljubljani: Cerkevne razmere na slovenskem Štajerskem v času goriškega nadškofa Karla Mihaela Attemsa (1750-1774) v luči njegovih vizitacij (Anton Ožinger); Slovenska kulturna politika v času socialistične demokracije 1953-1962 (Aleš Gabrič); Mikroročunalniško vodenje visokodinamičnega asinhronskega motorja s časovno diskretnim pretvornikom (Vanja Ambrožič); Obdelava in istovetenje vzorcev prstnih odtisov (Roman Dorn).

LJUBLJANA — Premiki, Janševa knjiga o nastajanju in obrambi slovenske države, je že prevedena v angleščino in nemščino. Upajo, da bosta prevoda kmalu izšla.

LJUBLJANA — Založba St. James Press iz Londona, Detroita in Washingtona je pripravila enciklopedijo Contemporary World Writers, v kateri je med tristoštiridesetimi živimi avtorji predstavljen tudi Tomaž Šalamun. Bibliografija edinega slovenskega literarnega ustvarjalca v tej enciklopediji je pripravil dr. Igor Maver.

MARIBOR — Drama SNG Maribor je predstavila svoj repertoar za letošnje gledališko sezono. V tem obdobju bo gostovala v Avstriji, Rusiji, Venezueli, Veliki Britaniji in Argentini (v mesecu decembru bo uprizorila Pandurjevo Carmen).

LJUBLJANA — Od deleža iz državnega proračuna, ki pripada kulturi, bo šlo 32% za vse vrste varovanja naravne in kulturne dediščine, 20% za glasbeno in plesno dejavnost, 13% za gledališko, 6% za knjižničarstvo, 4,5% za likovno, 4% za založniško, 3% za filmsko dejavnost; ostanek je namenjen raznim investicijam in mednarodnemu sodelovanju.

NOVI HOTEL BISER ob slovenski morski obali v Ankaranu je zasebna last. Stal je 650 milijonov tolarjev. Ima 3000 kvadratnih metrov površine, restavracijo s 130 sedeži, dvorano za poslovna srečanja in prostor za rekreacijo.

3.265.450 ENOT MINERALNE VODE je izvozila Radenska do letošnjega maja. Doma je v tem času prodala 23.511.800 steklenic mineralne vode in brezalkoholnih pijač.

900 TISOČ PAROV ČEVLJEV narede letno v Turnišču, kjer ima Planika svoj največji obrat z 817 zaposlenimi. Izdelujejo predvsem športno obutev. Vsak dan izdelajo okoli 3600 parov. Od tega izvozijo 85 odstotkov, največ v Francijo in Nemčijo.

SLOVENSKA OBALA NE BO ŽEJNA. Obalne občine bodo dobivale odslej vodo iz Brestaniškega vira. Strokovnjaki menijo, da je Brestaniški vodni vir izredno bogat, tako da z oskrbo in dobavo vode obali ne bo težav.

SLOVENSKO KMETIJSTVO POVEZATI S KOROSKIM. Slovensko kmetijstvo želi tesnejše sodelovanje z avstrijskim, je izjavil slovenski kmetijski minister Osterc ob obisku v Avstriji. Slovensko kmetijstvo želijo preurediti, prikrojiti avstrijskemu oz. dvigniti na evropsko raven. Med slovensko državo in koroškimi slovenskimi kmeti bo prišlo do tesnejšega sodelovanja.

NOVA ZADRUŽNA BANKA V CELOVCU. Zveza slovenskih bank je 11. junija slovesno odprla novo, izredno moderno zadružno posloplje. Gradnja je znesla okrog 80 milijonov šilingov in ima skupaj 3000 m² poslovne površine. Slavnostno odprtje je poleg maše obsegalo pester kulturni in družabni program.

1000 ROLLPHONOV so izdelali letos v juniju v Iskri - Terminali. Uspešna proizvodnja novega telefonskega aparata je doma in v tujini naletela na velik odziv. Novi telefoni so namenjeni zlasti ljudem, ki veliko telefonirajo. Bistvena prednost pred drugimi telefonskimi aparati in hkrati tudi novost je nov način izbiranja številke z vrtečim valjem, s katerega je mogoče preprosto in hitro najti številko, ki jo iščemo, potem pa jo pokličemo samo s pritiskom na tipko „dial“.

SLOVENIJA - EVROPSKA ORODJARNA. Celje bo postalo sedež slovenskega orodjarstva, saj so v Zlatarni podpisali dogovor o ustanovitvi Razvojnega centra orodjarstva v Sloveniji. Gre za konkretno povezavo znanstveno raziskovalnih ustanov z industrijo. Ta center pa bo tudi možnost za skupen in predvsem konkurenčen nastop slovenskih orodjarn na tujem.

TEMNE STRANI SLOVENSKEGA TURIZMA. Turizem je gospodarska dejavnost, ki dosega velik razvoj in ima pomembno mesto v gospodarstvu razvitih držav. Svetovno podjetje Econstat je o temnih straneh našega turizma ugotovilo: slaba kakovost hotelov, storitve niso na ustreznih ravni. Tudi turistični kraji sami v glavnem ne živijo s turizmom.

ŽIVAHNA PONUDBA LJUBLJANSKEGA GRADU. Mnogi tožijo, da je v Ljubljani premalo turističnih ponudb. Samo ljubljanski grad ima pestre možnosti. Zelo zanimive so poročne dvorane, muzej slovenske samostojnosti, arheološka razstava v peterokrakem stolpu, kapela Sv. Jurija. Izredno lep pa je lahko tudi razgled z razglednega stolpa, ki je v lepih poletnih dneh odprt do 22. ure.

AJDOVA NOČ V ODRANCIH. Dežela ob Muri je znana po pridelavi ajde. 23. julija so uspeli organizirati Ajdovo noč, ki je poleg domačinov pritegnila mnogo turistov. Na razpolago so bile ajdove specialite-

te: kaša s pečenko, krapce iz kaše, ribe in jedi z žara. Izkupiček bogatega srečolova so namenili v korist športa krajevni skupnosti. Na igrišču so pokazali ročno mlatev pšenice, na bližnji njivi pa so kosci prikazali ročno košnjo. Na prireditvi je bilo okoli 2000 oseb.

SLOVENSKE PREDNOSTI. Bistvena prednost Slovenije pred srednjeevropskimi in vzhodnoevropskimi državami je v večjem povpraševanju po njenih izdelkih in manjši zadolženosti. Med državami na prehodu je Slovenija najmanjša po številu prebivalcev, vendar je gospodarsko najbolj razvita. Bruto domači proizvod na prebivalca Slovenije in s tem življenjski standard je enkrat višji od madžarskega, trikrat višji od poljskega, slovaškega in hrvaškega, v ostalih državah pa je standard bistveno nižji.

KUPNA MOČ SLOVENSKEGA IZVOZA se je povečala. Slovenija se pridružuje izvozno najbolj aktivnim državam. V slovenski zunanji trgovini so se pogoji menjave zelo izboljšali in prepričali, da bi se slovenski domači proizvod zmanjšal še za deset odstotkov.

NOV TELEFONSKI IMENIK SLOVENIJE ima zaradi obsežnosti — 560.000 telefonskih naročnikov, kar šest knjig za razna območja. Letošnja novost je izdaja imenika na disketah in CD ROM-ih, ki stanejo 4000 tolarjev. Šesta knjiga telefonskega imenika 94/98 je poslovni imenik, v katerem je zbranih 110.000 številok poslovno pravnih oseb v Sloveniji.

SLOVENIJA V ŠTEVILKAH 1994. Izredno zanimivo knjižico je po podatkih Zavoda Republike Slovenije za statistiko izdala Gospodarska zbornica Slovenije. Interesantni podatki s tabelami so tudi v angleščini.

OCENJEVANJE VIN je v Gornji Radgorni bilo že dvajsetič. Na prvem ocenjevanju vin je bilo samo pet vzorcev, lansko leto pa kar 500 vzorcev. V drugi polovici avgusta bo na 32. mednarodnem sejmu poseben dar vinogradnikov, kjer bodo vsa nagrajena vina „na pokušino“.

PEŠANJE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI? Proizvodnja narašča, vendar njeno hitrost kroji različni število delovnih dni. Maja letos je bil obseg industrijske proizvodnje skoraj za 12 odstotkov večji, kot maja lani, oziroma za 6 odstotkov večji kot maja 1991. Še vedno pa smo izdelali za 15 odstotkov manj kot maja 1991. V primerjavi z majem v letih 1987 in 1989 proizvodnja zastaja kar za tretjino.

ZAPOSLENOST V SLOVENIJI. V aprilu letos je imelo delo 755.342 ljudi in 13.8860 manj kot aprila lani. V industriji se je zadnje leto število zaposlenih zmanjšalo za 5 odstotkov, v ostalem gospodarstvu za 7 odstotkov.

SLAB POLOŽAJ LESNE INDUSTRIJE. Na srečanju predstavnikov lesnih podjetij, so ugotovili kritičen položaj. Tako veja, ki je zaposlovala leta 1987 36.000 delavcev, danes zaposluje le 22.000. Velike težave so nastale ob izgubi jugoslovanskega trga, visokih davkih na plače, visokih obresti na posojila in neprimerna tečajna politika.

VSAK DAN NAD 4.000 KOPALCEV. V celjski bazenih so zaradi izredne vročine imeli povprečno kar 4.000 obiskov, kar je kopališkimi podjetjem zaradi razmeroma visokih vstopnin prineslo lepe dohodke.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

9. avgusta

1 dolar	127,29 SIT tolarjev
1 marka	80,39 SIT tolarjev
100 lir	8,06 SIT tolarjev

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstvo: V Ljubljani se je 4. avgusta rodila hči Boštjana Kocmurja in Pavlinke roj. Korošec, ki bo dobila ime **Marjana Pablina**.

Čestitamo!

Krsta: V slovenski cerkvi Marije Pomagal je bila krščena v soboto, 13. avgusta, **Katarina Viktorija Žnidaršič**, hčerka Vili-

ja in ge. Claudije roj. Bilous; botra sta Ricardo Raimundi in gdč. Marica Žnidaršič; krstil je Marijan Bečan.

Na praznik Marije Vnebovzete, 15. avgusta, je v isti cerkvi Jože Škerbec krstil **Lucijano Oblak**, hčerko Toneta ml. in ge. Tinke roj. Loboda; botra sta Ciril Loboda in gdč. Lučka Oblak.

Čestitamo!

Smrt: V Capitalu je umrl **Niko Hočvar** (62). Naj počiva v miru!

Praznovanje 42. obletnice društva Slovenska vas

Z velikim trudom in zavetostjo so se vaščani skupaj z mladino čez teden pripravljali na praznovanje 42. obletnice društva Slovenska vas, ki je bilo v nedeljo 31. julija. Resda, za to naše vaško žegnanje ni najbolj primerno izbran datum za praznovanje zaradi nestalnega vremena.

Zaradi hudih nočnih naličov smo morali čez dan večkrat spremeniti vrstni red prireditve in ga prilagoditi vremenskim nepravilnostim.

Malo pred deveto uro je krajevni župnik Janez Petek v spremstvu ministrantov, zastavonoš z argentinsko in slovensko zastavo in deklic v narodnih nošah, stopil izza zakristije po sredi naše cerkve Marije Kraljice, k glavnemu oltarju, kjer je daroval sveto mašo za žive in pokojne člane našega društva. Cerkevni pevski zbor, ki ga že več let vodi organist Jože Omahna, je s svojim petjem povzdignil cerkveno slovesnost. Za to priložnost so peli Tomčevo mašo. Berilo sta brala društveni predsednik Vinko Glinšek in voditeljica slovenske šole Mirjam Goljevšček.

V svoji pridigi je Janez Petek CM razvil globoke misli in tudi dal praktična navodila in smernice za ohranitev narodne zavesti in vernosti naše skupnosti. Glavne misli so bile sledeče: „Prav je, da pomislimo, kako nas je dosedaj skozi toliko let, naš Dom medsebojno povezoval, družil, kulturno in duhovno ohranjeval in bogatil. Kar pomislimo, kako bi bilo z nami, z našo skupnostjo, brez tega središča, brez tega Doma. Od vsega početka je zvesto izpolnjeval svoje poslanstvo, ki so mu ga zastavili ustanovitelji in pionirji naše skupnosti. Osebnost bi ob tej priliki rad poudaril lepe in pozitivne odnose — lahko bi rekli povezoval, ki je vseskozi obstajala med dušnim pastirstvom, cerkvijo in Hladnikovim domom. Tako Dom kot cerkev Marije Kraljice ste zgradili slovenski rojaki — mnogi že umrli — in ste tako dokazali, kako sta med nami povezana kulturno-prosvetno-vzgojno delo in verske vrednote. Naša narodno-verska skupnost je naše najlepše poslanstvo v okolju, med katerim živimo in delamo.“ Zaključil je s pozivom na mlade: „Kakor so vaši predniki, vaši starši, obenem s težkim delom za lasten družinski dom, vzeli čas in voljo, da so gradili to cerkev Marije Kraljice in se istočasno prizadevali za vaški skupni dom. Tako vi mladi in mlajši, njih nasledniki, poskrbite in si prizadevajte, da boste v sebi ohranjali in vedno znova utrjevali tega duha požrtvovalnosti in solidarnosti ter si vzeli čas za delo v našem skupnem domu. Sedaj je vrsta in odgovornost na vas. Tako bo Hladnikov dom še dolgo poln življenja in bo prijetno središče in ognjišče za vas in vaše družine.“ Po slovesnem blagoslovu je zbor zapel prekrasno Premrovo Marijino pesem „Poglej nas z višave“.

Ko smo zapuščali cerkev, je zunaj še kar naprej deževalo. Napovedane nogometne

tekme se niso mogle vršiti zaradi izredno slabega vremena.

Malo pred napovedano uro za kosilo so se vaščani, gostje in povabljeni pomaknili v dvorano, ki je bila praznično okrašena z rožami in zelenjem, ter posedli k pripravljanim mizam. Mladi fantje in dekleta so vsem postregli z okusnim kosilom, ki se je zavleklo preko tretje ure. Kmalu so začeli prihajati predsedniki in zastopniki raznih naših slovenskih Domov, in to kljub silnemu dežju. Občudovanja vredna solidarnost obiskovalcev z našim Domom. Hvala vsem, ki so prišli od daleč, za njihovo lepo gesto. Med gosti je prišel tudi podpredsednik Triglava g. Antonič.

Ob pol petih popoldne smo pričeli s kulturno-zabavnim programom. Posamezne točke je z lepim glasom povezovala Mimi Bokalič. Dala je najprej besedo predsedniku društva Slovenska vas, ki je po vrstnem redu pozdravil vse navzoče predsednike in zastopnike slovenskih Domov, krajevnega župnika Janeza Petka, Marijine sestre doma sv. Vincencija in vso ostalo publiko. Njegov pozdrav je bil kratek in jedrnat. Poudaril je, naj nas ob vstopu v novo obdobje društvenega življenja družijo ljubezen, strpnost in delo, kar je potrebno za življenje v skupnosti.

Prva točka je bil ritmični ples, ki so ga izvajala mlada dekleta ob kavbojski glasbi pod vodstvom Lučke Zupančič. Sledili sta dve pesmi ob spominu na 150-letnico rojstva Simona Gregorčiča. Mladi Mirko Grbec, napravljen v pastirja, je korajžno in občuteno deklamiral pesem Veseli pastir. Zadnjo kitico je zapel, s pastirsko palico v roki. Ob pogledu na pastirja na odru se je marsikdo izmed gledalcev raznežil. Za svoj prisrčni nastop ga je polna dvorana navdušeno pozdravila. Mirjam Goljevšček je recitala znano pesem Mojo srčno kri škropite, ki izraža pesnikov ljubezen do naroda in človeštva. Šest mladih parov v narodnih nošah je pod vodstvom Boga Rozine izvajalo več plesov po živahnih slovenskih melodijah. Gledalci so mlade plesalce nagradili z velikim aplavzom. Po teh plesih je stopil na oder slavnostni govornik Stane Mehle, večkrat predsednik našega društva. Govornikove klene besede in misli so poslušalci sprejeli z odobravanjem. Njegove misli smo objavili v prejšnji številki našega lista.

Ni pravega praznovanja med Slovenci, če ni petja, tako je dejala povezovalka Mimi Bokalič. Po govoru je pevski zbor pod vodstvom Jožeta Omahna zapel tri pesmi: Domovina, Pomlad, Kadar mlado leto. Vaščani so pozorno prisluhnili petju.

Za konec programa je sledil zabavni humoristični skeč, ki ga je napisal naš rojak Nace Hladnik. Naslov igre: Koline v Slovenski vasi v začetku naše naselitve v tem kraju. Uprizorila je ta skeč naša mlada igralska družina v režiji Mirjam Goljevšček.

Alojzijeve proslava v Slovenski hiši

Šolske proslave se navadno začinjajo s sveto mašo. Ob začetku šolskega leta na čast Sv. Duhu, pri Alojzijeve proslavi pa se spominjamo vseh živih in rajnih katehetov, učiteljev in učencev. Letošnja sv. maša je bila darovana za pred kratkim umrlega delegata slovenskih dušnih pastirjev dr. Alojzija Starca.

Pokojni prelat je bil dolga leta katehet in velik ljubitelj otrok in mladine. Po šolah je bil dobro poznan in priljubljen. Iz njegove roke so prvič prejeli Jezusa v svoje srce. Premnoge je tudi birmal. Zato so otroci pri prošnjah prosili nebeskega Očeta, naj dobremu katehetu čimprej podeli večno srečo v nebesih.

Po sveti maši so se otroci zbrali pred spomenikom naših junakov in se z Očenašem in recitacijo Franceta Balantiča „Zasuta usta“ (Sonja Kogovšek) poklonili žrtvam vojne in revolucije. Vsi skupaj smo zapeli „Oče, mati...“ in odšli v dvorano k igri Andersenove pravljice „Cesarjeva nova oblačila“.

Kaj vemo o Andersenu? Kdo je bil? Danski pisatelj Hans Christian Andersen se je rodil 2. aprila 1805 v mestecu Odense na otoku Fünen. Kot štirinajstletni otrok je zapustil rojstni kraj in se preselil v København, da bi tam postal gledališki igralec. Prebijal se je skozi stradanje in poniževanje in pričel pisati: pesmi, drame, komedije,

satire, humoreske, povesti, potopise in romane. Njegovo delo izraža globoko poznanje krivic, ki jih je doživljal sam v svojem življenju.

Že leta 1835 izda prvi zvezek pravljic, naslednje leto drugi. Tretji zvezek pa je pritegnil pozornost kritikov. Do konca življenja (umrl je avgusta 1875) je slovel kot „kralj pravljic“. Spisal je romanov brez števila, ogromno iger in drugega literarnega dela, a od vsega so se ohranile le pravljice. Že 150 let jih prevajajo v vse jezike sveta, dramtizirajo, filmajo in pišejo po njih baletne librete.

Cesarjeva nova oblačila je dramtiziral J. Golias. Za Alojzijevo proslavo pa jo je naštudirala Baragova šola s sedanjimi in nekdanjimi učenci. Režirala jo je voditeljica šole Mirjam Goljevšček.

Razmere, v katerih živimo, so zadosten razlog, da je vsebina Cesarjevih oblačil še vedno aktualna. Kaj vse smo pripravljene storiti samo, da nas ne bi smatrali za nesposobne. Zamolčimo resnico, zagovarjamo laž ali celo slabo dejanje, da le v službi obdržimo dobro mesto ali da se v politiki prerinemo za stopnico ali dve višje.

Nastopajoči so se kar dobro vživeli v svet odraslih. Marjanca Urbančič (prvi slepar) in Andrejka Burja (drugi slepar), obe šolariki, sta najboljšje zaigrali. Sproščeno in prepričljivo. Silvija Burja, Monika Bratuž,

Igra, polna komičnih zapletov in živahno zaigrana, je med gledalci vzbudila mnogo pristnega smega. Ponovno je treba pohvaliti glasno izgovarjavo, znanje besedila, navdušenje in veliko pripravljenost naše mladine za odrske nastope.

Ob koncu sporeda je zavladalo v dvorani veliko navdušenje nad uspelo proslavo. Prireditelji in mladina so bili zadovoljni in hvaležni vsem, ki so nas obiskali kljub slabemu vremenu.

Napovedovalka je zaključila spored s sledečimi besedami: „Upam, da vam je bil današnji kulturno-zabavni program všeč. Je odraz življenja v našem Domu. Kaj nam pomagajo lepi zidovi naših domov, če v njih ni življenja. Hvala Bogu, videli smo lahko, kako naša mladina čuti in se izraža. Zahvalim se vsem, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi programa. Sedaj pa vam dajemo čas, da se tudi vi malo povesešite v prijetni družbi ob zvokih Zlate zvezde.“

Zbrana dvorana je ostala še dolgo časa skupaj v prijateljskem kramljanju. Večer je bil poln veselja.

I. G.

Lučka Mehle (gospe) so svoj del igre dobro speljale. Posrečen je bil učenec Damijan Rozina (naglušni gospod), ki je resno odigral vlogo. Najmlajša igralka, učenka Mikaela Grbec (Špelca), živahna in radovedna deklica, v otroški naivnosti izda skrivnost, ko pove resnico, da se cesar v spodnjem perilu spreha po mestu.

Od nekdanjih učencev je Dani Grbec (cesar) dobro podal nečimrnega vladarja. Marko Kocjančič (minister) in Lojzka Mehle (dvorna dama) sta lepo odigrala. Primerno se je zadržal tudi Gabi Urbančič (komornik).

Scenerijo in odrske rekvizite so igralci sami pripravili. Za luči je skrbel Damijan Ahlin. Obleke so bile primerne.

Na veliko žalost, a resnici na ljubo, moram dodati, da bi proslava zaslužila večji obisk. Če je po nesrečnem naključju Alojzijeve proslave sovpadla z nogometno tekmo, ne vem...

Rek: Zdrav duh v zdravem telesu ni zadosten, še manj opravičljiv vzrok, da starši niso pripeljali otrok v Slovensko hišo. Nihče od manjkajočih ni bil aktivno udeležen pri igri; bili so le gledalci ali navijači.

Res, škoda!

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchetto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martin - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

DENAR S. R. L.

- KOMPJUTERJI
- FAX
- LVOZ

Tel. / Fax: (054-1)
942-8681 / 943-6023

Slovensko-latinskoameriška trgovska zbornica

vabi na predavaje, ki ga bo imel
ekonomist lic. MARKO REBOZOV

„Perspektiva argentinskega gospodarstva v okviru vključevanja
v mednarodni ekonomski sistem“

V petek, 26. avgusta, ob 20. uri v Slomškovem domu,
Castelli 28 - Ramos Mejía

Pevski zbor

Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche

pod vodstvom dirigenta Andreja Jana

vabi na svoje koncerte v Buenos Airesu

Četrtek, 1. septembra, ob 17. uri v Državnem konservatoriju López Buchardo
(Avenida Córdoba 2445)

Četrtek, 1. septembra, ob 19.30 uri v Colegio Cardenal Newman (Reclus 1133 -
Boulogne)

Petek, 2. septembra, ob 21. uri v Avditoriju Fundación San Rafael (Ramallo 2606)

Sobota, 3. septembra, ob 19. uri v Sociedad Italiana Cristóforo Colombo (Hipólito
Yrigoyen 582 - Quilmes)

Nedelja, 4. septembra, ob 16.30 uri v katedrali v San Isidro (Avda. Del Libertador
16199) v VII. ciklu sakralne glasbe.

Slovenska kulturna akcija

Kulturni večer

dr. Franc Rode

KRŠČANSTVO IN KULTURA

v petek, 9. septembra ob 20. uri v Slovenski hiši

Mogoče bi vas zanimalo vedeti, da...

— da je komunistična ljubljanska občina
l. 1952 ulico za Bežigradom, ki je nosila ime
po svetniškem apostolu Indijancev Baragu,
preimenovala iz Baragove v Ravbarjevo, po
članu morilskega VOŠa Francu Ravbarju-
Vitezmu)...

— da se je v maju pojavil na Tolminskem
medved in sicer pod Tolminskim Mi-
govcem...

— da je v eni zadnjih številčk ljubljanska
Mladina dala v usta nekdanjemu udbovcu
Božu Spasiču izjavo, da je bil Milan Kučan
v času študija sodelavec Udbe z vzdevkom
„Študent“...

28. dan Zveze slovenskih mater in žena

Sobota, 3. septembra 1994,

ob 17. uri sveta maša v cerkvi
Marije Pomagaj,

nato v dvorani Slovenske hiše
družinska prireditvev.

Vsi vljudno vabljeni!

Odbor

OBVESTILA

SOBOTA, 20. avgusta:

Srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

NEDELJA, 21. avgusta:

Romanje v Lourdes ob 15.30.

PETEK, 26. avgusta:

Slovensko-latinoameriška trgovska
zbornica: Pedavanje lic. Marka Rebozova v
Slomškem domu ob 20. uri.

SOBOTA, 27. avgusta:

Srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

NEDELJA, 28. avgusta:

Rožmanov dom: Obletnica s sveto ma-
šo in kosilom.

ČETRTEK, 1. septembra:

Koncert: Niños y Jóvenes Cantores de
Bariloche, Avda. Córdoba 2445 ob 17; in ob
19.30 v Boulogne, Reclus 1133.

PETEK, 2. septembra:

Koncert: Niños y Jóvenes Cantores de
Bariloche, v Ramallo 2606 ob 21.

SOBOTA, 3. septembra:

Koncert: Niños y Jóvenes Cantores de

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario: Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 60; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:

MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

Bariloche, v Quilmesu, Hipólito Yrigoyen
682, ob 19.

Dan Zveze slovenskih mater in žena;
Družina poje; v Slovenski hiši.

NEDELJA, 4. septembra:

Mladinski dan v Castelarju.

Koncert: Niños y Jóvenes Cantores de
Bariloche, v katedrali v San Isidro ob 16.30.

PETEK, 9. septembra:

Kulturni večer SKA: dr. Franc Rode -
Krščanstvo in kultura, ob 20 v Slovenski
hiši.

SOBOTA, 10. septembra:

Srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

NEDELJA, 11. septembra:

Mladinski dan v San Justu.

Prispevajte v Tiskovni sklad

Pred dvema mesecema nas je na povratku iz domovine zapustil
naš dragi mož in oče

dr. Marjan Kobi

Bog ga sprejmi v srečno večnost.

Žalujoci: žena Kati

otroci Mojca

Barbara

Marjan

Novi telefoni

742-9137 - 742-9437 - poleg 743-5985

DR. VITAL AŠIČ

Don Bosco 168 - San Isidro

Ponedeljek, sredi in petek od 17. do 20. ure.

Nepremičninske in družinsko-prave zadeve. - Posvetovanje in sprejem tudi
postopkov v zvezi s Slovenijo z neposrednim predstavništvom